

je postal razpoloživen brez določene službe. Prišel je potem v Trst, v kraj njegove slave in trpljenja. Pet let se je tam trudil, da je našel moža, ki je žrtoval 600 gl. za njegovo iznajdbo.

Leta 1826. so iztesali čoln, katerega vijak sta vrtela dva moža, in pokazalo se je, da njegova iznajda niso bile prazne sanje.

Leta 1827. vzel je Ressel privilegij za svojo iznajdbo, in skušal je osnovati društvo, ki bi izdelalo večjo ladijo na paro. A redarstvo je to zabranilo. Pozneje se Ressel pogodi z imovitim trgovcem po imenu Ottavio Fontana, ki hoče zgraditi ladijo na paro. Ressel je šel v Pariz, pripovedoval tam o svojej iznajdbi, a prekanjenim podjetnikom se je dvakrat vsedel na limanice, ki so ga takój pustili na cedilu, ko jim je razložil svojo iznajdbo. Vrnil se je v Trst, in le nerad je zvršil zdaj Fontana storjeno pogodbo. Leta 1829. je plula ladija „Civetta“ po morji. Ali zaradi nebitvene pomote se prvi poskus ni posrečil. — Leta 1848. je mnogo pripomogel k rešitvi avstrijskega brodovja, kolikor ga ni bilo v Benedkah, in stopil je v mornarico v službo. Naposled so vender spoznali njegove velike zasluge in danes vse slavi in čišla moža, kateremu so v življenji potresali pot z robidovjem in trnjem.

M. M.

Slamnati možic.

(Dramatičen prizor iz narave; spisal —è—.)

(Lep dan koncem avgusta. V ozadji bela vasica, njive obraščene s turšico (koruzo), krompirjem in s prosom. V sredi prosá nabasan možiček, kateri drži v roci dolg ščap (tenák, a dolg kolec), oblečen je v raztrgano suknjo, a iz raztrganega klobuka molí mu šop slame. Nekoliko vrabecev priletí od vasi in sede v bližnjo turšico.)

Mlad vrabček: Oče, ali ga vidite? Joj, kakó je strašán! Ves se tresem — da bi nas le ne dosegel z onim dolgim ščapom. Pa kako zlóбно gleda, roki je stegnil, dozdeva se mi, da se nam celó grozí. Bežimo, bežimo, dokler smo še zdravi!

Njegov bratec: Meni tudi gorko prihaja. Tacega pa še nisem videl. Oni dan podil nas je pač oni bogati Péreč iz svojega prosá, ali tako hudo se vender ni držal. Pa tudi ščapa ni imel v roki. Počil je z rokama in zakričal: „Bodete šli vi lačni požeruhi požeruhasti!“ — pa je bilo. A ta nas bode vse pobil sè svojim dolgim ščapom. Jaz vže ne grem v prosó in ne grem.

Sestrica: Jaz tudi ne! Mati skrijve se v turšico, — úh, jaz ga kar gledati ne morem. Saj nismo gladni, odletijmo od todi, bodemo vže še kje kaj dobili, saj je ni sile zdaj, nè. Zakaj, da gremo v gotovo smrt. Ta strašni mož nas izvestno vse pobije. Uh, mati, mene je tako strah!

Vrabčevka: Saj res, kar odletijmo! Kdo naj glavo zastavlja zaradi par zrnc prosá, — raje ga nimam vse leto ni božjega zrnca v želodeci in ga nimam. Pa kakó se zatajuje ta grdún grdi, kar miruje, — misli si, prileteli bodejo k meni, pa jih bodem, pa vse do zadnjega jih bodem; pa nas ne bode, jaz pravim, da nas ne bode in nas ne bode. Nisem takó nespametna, tudi sem vže nekaj videla

in skusila, saj sem hvala Bogu vže tretjo pomlad doživela, a sè svojim življenjem se ne bodem igrala. Prvo je meni življenje, potem še le ona zrnca prosá. Zatò pa pravim, kar odletijmo, kaj nam to žito mari, kaj nè? Kaj pa misliš ti, stari?

Vrabec (vže dolgo časa skrbnó ogledovaje nabasanega možička):

Hm, hm, kočljiva stvar je to. Klék ga odnesi še tega strašnega možica in njegovo prosó! Saj mi ni toliko za teh par zrnec žita, vender mi se neče odleteti, ker smo vže tukaj. Raca na vodi, kaj da napravimo? Možic je strašan, prosó bode pa kaj okusno, baš dozoréva, pa tudi ni kako god prosó to, rumeno je kakor zlato, in debelo kakor brinjeve jagode. Klék vedi, kaj da napravimo!

Stari strije (maje z glavo): Ej, ej! tako huda pa menda vender ne bode! Možic se sicer strašno drži, a vender, kdo vé, če je res tako strašan, kakor se nam dozdeva. Vi mladiči ste še neiskušeni, jaz sem pa vže marsikaj doživel in videl. Ej, ej! Ljudjé so vam pametni, ali nismo ni mi neumni. He, he! ali ne vidíte, kako možic miruje, še nepremakne se ne, možno je, da niti živ ni!

Vrabčevka: Spoštujem vaše znanje in starost, strijček, vender menim, da se motite. To je zvijača, zvijača. Miruje, seveda miruje, saj pa ne bode miroval, če mi bliže pridemo, jaz mu vže ničesar ne upam.

Vrabec: Kaj veš ti stara? Strije dobro govori. Ljudjé so zdaj kaj pametni, pa si marsikaj izmislijo. Menim, da je najbolje, da se stvar počasi preišče; jaz vže ne kanim pustiti tega lepega prosá popreje, dokler se ne prepričam, kaj in kako je. Najbolje bi bilo, da gre jeden od nas, pa da leti prav blizu ónemu možicu, vender takó daleč, da ga ne bode mogel doseči sè ščapom in če bode miroval, potem se vže poznamo. No hajdi, kdo od vas gre?

Mladi vrabček: Jaz vže ne!

Njegov bratec: Jaz tudi ne!

Sestrica: Oj mati draga, jaz ostanem pri vas.

Stari strije: Pogum, pogum! vrabec nij še nikdar poguma izgubil, le ne strašite se preveč. Grem pa jaz! (Odleti tam do slamnatega možička in ga obletuje, vender takó, da mu preblizu ne pride. Videč, da možic le miruje, približuje mu se vendno bolje.)

Mala vrabčica (stiska se k materi in vselej, ko njen stari strije prav blizu možica leti, prestrašeno vzklikne):

Mama, mama, uh jaz se takó bojim za našega strijčka. Zdaj, ga bode, zdaj! Oj da bi ga le nè! Ne bi ga pojedla zrnca tega začaranega žita, raje od gladi poginem. Vsa se tresem!

Mladi vrabec: Oče, jaz se bojim za strijca. Možic je možic!

Stari strijček (kliče jim od možica): Hej, hej! le bliže, dragi moji! Menim, da s tem strašilom ne bode nič hudega; vrabec še ni svoje pameti prodal, ni je ni in je ne bode.

Vrabček: Oj jaz vže ne grem. Vse skupaj je zvijača.

Vrabčica: Jaz tudi možicu ničesar ne verujem. Zakaj pa ima ščap v roki?

Vrabec: Jaz pa stopim bliže, strijček se ne moti, nič hudega ne bode, strašilo je strašilo! (Vzleti proti slamnatemu možičku.)

Stari strije (kliče od možička): Seveda strašilo je strašilo, nič drugega. Hà, hà, iz raztrganega klobuka molí mu šop slame. Dà, dà, prav slamo, pravo prav-

cato slamo ima ta bedák v glavi, saj zato se pa tudi tako kisko drži. Hajdi otroci! bliže, bliže!

Vrabček: Če ima pa slamo v glavi, se ga pa tudi jaz ne bojim. Hajdi, bratec, odletijva!

Bratec: Pa dajva! (Odletita tudi ona dva.)

Vrabčevka (premišljeva je, ali bi šla, ali ne, svojej hčerki): Hm! pa še mi dve odletijve, da-si nič kaj ne verujem. Pa bode vže kakó!

Vrabčica: Joj, mati, jaz se takó bojim. Takó mi sreč utriplje. Če bode kaj hudega, jaz se kar k vam stisnem. (Čuje se od možiča strijev glas): „Te ženske! Kako se bojita! Idita no!“

Vrabčevka: Pa odletijva nò, ker ni drugače. (Odletita tudi onidve.)

Stari strije (sede možiču na rame): Takó, moji dragi, takó. Vidite to strašilo! Dobro, da se vrabec ničesar ne bojí.

Vrabček (vzleti slamnatemu možiču na klobuk in mu začne puliti slamo iz glave): Oj ti slamnata glava ti, koliko slame je v tebi. To le nerodno kučmo, ali kako se vže imenuje to luknjasto pokrivalo mu pa kar doli vržem, da se mu bode še bolje videla njegova slamnata glava.

Njegov bratec: Le, daj mu jo, le! jaz se mu pa na suknjo spravim, ne bodem miroval popreje, dokler mu tega raztrganega siromaštva še bolje ne raztrgam. (Začne kljuvati možiču raztrgano suknjo.)

Vrabec: Vidite, otroci moji, to je le strah, zunaj je raztrgan, notri pa slamnat. Tacega se ne bodemo več bali.

Vrabčica (ki je vže dolgo pazljivo opazovala slamnatega možiča, veselo vzklikne): Oj, pa še očij nima. A meni se je dozdevalo, da me tako hudo gleda, ko smo čepeli ondu v turšici. Pa takega strahú naj bi se jaz bala? Hà, hà!

Stari strije: Domišljija, sama domišljija! Le pogum naj vrabca nikar ne zapusti.

Vrabček: Pa še oni ščap bi mu vrgel doli, kaj mu hoče, saj ga takó ne umé rabiti.

Njegov bratec: Pusti mu ga, naj ga strašilo ima, saj mu ne koristi. Dosti, da mu je klobuk na tleh in suknja raztrgana. (Poje):

„Hotel nas je ostrašiti, Slama tukaj, slama tam
Moral zdaj se je odkriti, Bodi ga, možiča, sram!“

Vrabec. Nù, otroci, zdaj ste se vže z možičem naigrali, idimo zdaj v prosó. Baš pred njim si bodemo napravili dobro kosilce. To ga bode jezilo! Pa saj nam ničesar ne more!

Vrabček: Ničesar nam ne more ta slamnata glava. Gorjé mu, kdor ima slamo v butici, takó-le se mu godí. A mi je pa nimano!

Vrabčica: Mati, zdaj se ga pa prav nič ne bojim. Prav tu pred njim začnem obirati rumeno prosó in ne neham poprej, dokler mu vsega ne pozobljem. Oj ti pokveka slamnata, ti! —

(Vrabei v žito. Zagrinjalo pade).

